

Bilag 1: Oplæg til Socialudvalgets drøftelse af visioner for hjemløseområdet

Version 16.4.2012

Københavns Kommunes hjemløsestrategi har virket i nogle år. Strategien har vist gode resultater i forhold til blandt andet opsøgende gadeplansarbejde og udflytning i egen bolig. Andre områder kræver imidlertid fokus og nytænkning. Forvaltningen har derfor – i forlængelse af Socialudvalgets ønske – sat gang i en proces, der har haft fokus på to centrale områder i hjemløsearbejdet: Forebyggelse og botilbud. Formålet med processen har ikke været at komme med umiddelbart realiserbare forslag men gerne at komme med forslag og idéer der bryder med de eksisterende rammer og måder at tænke forebyggelse og botilbud.

Socialforvaltningen har mødtes med 11 organisationer, botilbud, herbergsledere og hjemløse for at få inspiration. Et seminar med ca. 70 deltagere - fagfolk, politikere og brugere - gav derefter yderligere input til visionarbejdet. Oplægget til møder og seminar har været, at alle idéer og input er velkomne uden hensyn til økonomi og lovgivning. Det har medført et omfattende katalog af idéer, hvoraf de fleste – trods den frie ramme - tager afsæt i den eksisterende praksis.

Socialforvaltningen har søgt at give det brede, blandede materiale retning ved at strukturere det i fem spor:

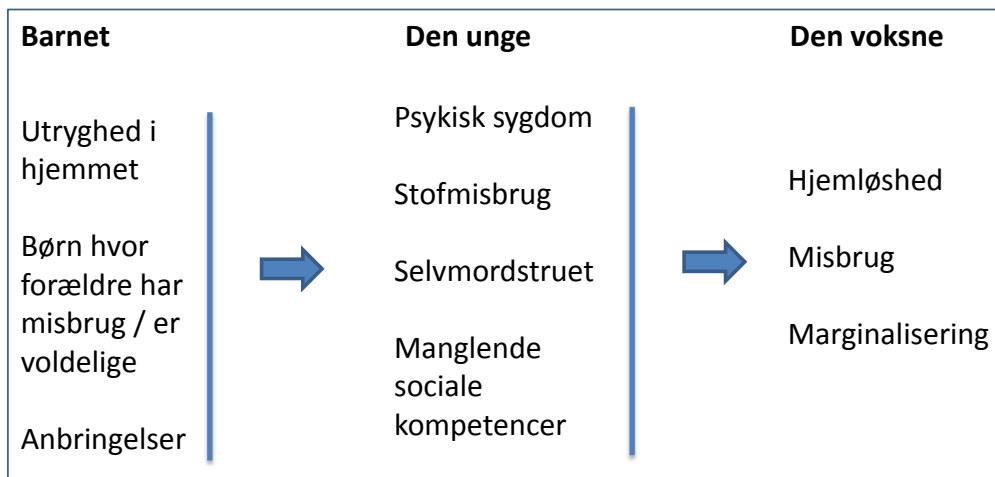
- Forebyggelse af hjemløshed
- Unge og hjemløshed
- Herberget som kvalitetstilbud
- Differentierede særboliger
- Viden og faglighed

I hvert spor er der forslag til indsatser, som ikke er prioriteret, ikke er finansierede og som – i nogle tilfælde – ikke er lovgivet omkring. Hvert spor afrundes med en afsluttende vision for sporet.

Oplægget skal ses sammen med Bilag 2: Hvem er de hjemløse. Bilaget giver baggrundsviden til de to første spor i oplægget.

Spor 1: Forebyggelse af hjemløshed

Hjemløshed er et boligproblem i kombination med et socialt problem. Hjemløshed er altså ikke en tilstand, der opstår fra den ene dag til den anden, men et socialt problem i form af marginalisering og udstødelse, der typisk har udviklet sig over mange år. Undersøgelser kan således kæde hjemløshed sammen med risikofaktorer tidligere i livet. Risikofaktorerne er forsøgt illustreret i nedenstående figur 1. En grundigere gennemgang af undersøgelserne er at finde i bilag 2.

Figur 1: Risikofaktorer for hjemløshed.

Figuren viser sammenfald mellem forhold og ikke årsag-virkningssammenhænge! Man kan eksempelvis ikke slutte, at anbringelser i sig selv er med til at skabe hjemløshed. Figuren illustrerer heller ikke, hvor mange der ikke bliver hjemløse, selvom de er udsat for risikofaktorer. Når forbeholdene er taget, er der en vigtig pointe: De offentlige myndigheder kender til de fleste hjemløse... også inden de bliver hjemløse. Det er formentlig over halvdelen af de hjemløse, der allerede var en social sag som børn. En stor del været anbragt uden for hjemmet. Det positive er, at Socialforvaltningen har kendskab og kontakt til børn, som er i risiko for at blive socialt marginaliserede og hjemløse. Kendskab og kontakt betyder handlemuligheder. Spørgsmålet er: Hvilke handlinger der kan kvalificere forebyggelsen af marginalisering og hjemløshed? Spørgsmålet griber ind i en lang socialfaglig – og politisk diskussion om forebyggelse af social arv, risikofaktorer, sårbarhed og mønsterbrydning. Socialforvaltningens gennemgang af relevante undersøgelser i bilag 2 forandrer ikke diskussionen, men med fokus på den ekstreme form for social marginalisering hjemløshed er, kan gennemgangen rejse i hvert fald et spørgsmål, der fremadrettet kan gøre os klogere på forvaltningens handlemuligheder: *Hvilke kontakter har gruppen af hjemløse haft med det sociale hjælpesystem gennem deres opvækst?*

- Svaret skal søges fundet i et registertræk over en udvalgt population af hjemløse, der har haft deres opvækst i København. Med datagrundlaget vil Socialforvaltningen blive klogere på, hvor mange der har været kendt af Socialforvaltningen, og hvilke foranstaltninger der har været truffet. Socialforvaltningen forventer, at en sådan undersøgelse vil bidrage til en vurdering og gentænkning af foranstaltningerne i børneårene. En gentænkning set i et forebyggelsesperspektiv.

I sidste afsnit "Viden og faglighed" gør Socialforvaltningen rede for, hvordan undersøgelsen kan indgå i et mere overordnet fagligt udviklingsperspektiv.

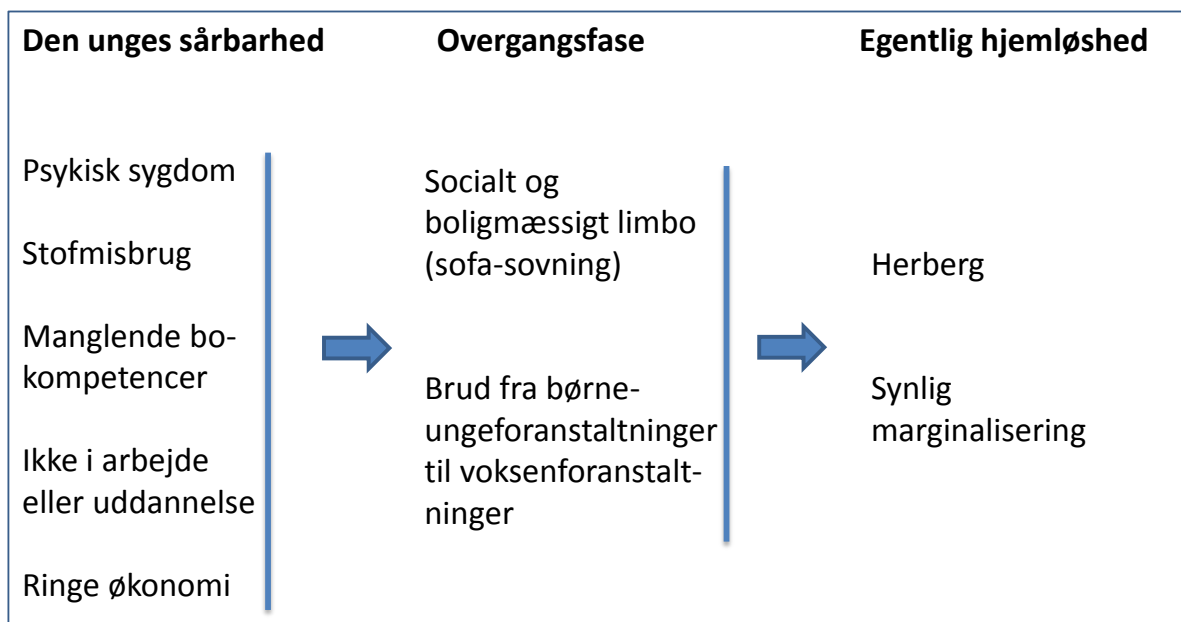
Visionen er, at børn - som Socialforvaltningen hjælper - ikke bliver hjemløse som voksne.

Spor 2: Unge og hjemløshed

Hjemløshed blandt unge er et voksende problem. Det fremgår af Socialforskningsinstituttets hjemløsetælling fra 2011. Som det er formuleret i bilag 2: "Det er tankevækkende, at 95 % af stigningen i antallet af hjemløse fra 2009 til 2011 i København udgøres af unge mellem 18 og 24 år". De unges usikre boligsituation er karakteriseret ved, at mange sover hos venner og familie, men hele 30 % overnatter på herberg. 83 % af de unge hjemløse er på kontanthjælp. Blandt de unge hjemløse er hele 40 % kvinder, hvilket måske indvarsler en ændring i kønssammensætningen blandt hjemløse, som traditionelt har haft en markant overvægt af mænd. 41 % af de unge københavnske hjemløse er første eller anden generations flygtninge eller indvandrere.

Ledere og medarbejdere på botilbud har bidraget med viden, man ikke kan læse i hjemløsetællingen. Det lader således til, at mange af de unge går flere år, hvor de tilsyneladende klarer sig selv, men i realiteten langsomt nærmer sig en hjemløsesituation. De unge ser pæne ud, bor ved kammerater, klarer dagen og vejen og har kun sporadisk kontakt til offentlig hjælp. Mange har været anbragt til omkring det 16. år og har så 5 år i ingenmandsland uden uddannelse eller arbejde. Når de bliver 21-25 år begynder man at se man dem på herbergerne. De unge har meget ringe "bo-kompetencer", hvilket vil sige, at de ikke kan skabe hjemlighed, gøre rent, relatere sig fornuftigt til naboer, klare praktiske og økonomiske/formelle forpligtelser. Mange herbergsfolk konkluderer, at der er en brist i overgangen fra børneforanstaltninger til voksenforanstaltninger ikke bare ved det 18. år men helt ned til det 16. år, herunder brud fra anbringelse til frit svævende voksenliv. En del peger også på problemer med økonomi: De unge kan slet ikke betale en lejlighed, når de er på ungeydelse.

Med ovenstående viden er det muligt at konstruere en mere nuanceret model for de unge og hjemløshed:

Figur 2: Udvikling af hjemløshed blandt sårbare unge.

Modellen giver en idé om, hvilke greb der kan være med til at forebygge en negativ udvikling. Der er brug for behandling af psykisk sygdom og stofmisbrug. Og det skal være behandling, der opleves relevant af den

unge. Den unge skal have udviklet sine bo-kompetencer. Spørgsmålet er, om de skal ske i egen bolig eller på et botilbud eller herberg. Hvad angår sidstnævnte finder de fleste fagfolk på området, at de unge grundlæggende ikke bør befinde sig på herberger. At tænke visionært i forhold til de unge betyder også, at finde løsninger, som forebygger, at den unge overhovedet kommer på herberg. De sociale kompetencer skal læres i egen bolig eller i et botilbud målrettet unge. Det er her muligt at opbygge en relation, at lære de unge færdigheder, give dem et fællesskab, de kan lære noget af. Desværre er ikke alt de lærer godt, og man lærer ikke nødvendigvis at klare sig selv ved (igen) at være på en institution. I Frederiksberg Kommune har man udviklet decentrale herbergspladser til de unge hjemløse. Her får den unge hjælp af herbergsmedarbejderne til at udvikle selvstændighed i forhold til det at bo. Det vil sige, at man undgår den negative læring, der kan være ved at den unge kommer på herberg, hvor man både kan blive indført i misbrug og i overhovedet at undlade at tage ansvar for madlavning m.v.

- Udvikle decentrale §110 pladser til unge
- Undersøge behovet og fordele og ulemper ved at oprette ungdomsboliger for udsatte unge – evt. integreret sammen med ikke udsatte unge. Samle og vurdere erfaringer fra København og andre større danske byer. Se opfølgning på forslaget under spor 5: Viden og faglighed.

Handlemuligheder er også at hjælpe de unge til arbejde, uddannelse og økonomiske forudsætninger for at de kan betale en bolig. Her er ungeydelsen en barriere, når man sætter den i relation til priserne på det københavnske boligmarked.

- Københavns Kommune arbejder allerede nu på en ungestrategi på tværs af forvaltningerne. Målet er i høj grad at alle unge skal have en ungdomsuddannelse. Med afsæt i denne strategi – og med særligt fokus på de udsatte unge – vil det give mening at udvikle en national strategi for udsatte unge mellem 15 og 25 år. Det er ikke kun Københavns unge, der bliver tabt i overgangen mellem børne- og voksenområdet. Det er heller ikke kun Københavns unge, der har svært ved at få og betale en bolig. Det er ikke kun udsatte unge i København der begynder en deroute ud i marginalisering og hjemløshed. Der er grunde til at udvikle en egentlig national strategi i forhold til de udsatte unge. Et af de forhold den nationale strategi bør forholde sig til er de unges muligheder - og mangel på samme - for at have råd til en bolig. Det bør der rettes op på gennem forbedrede muligheder for boligtilskud, ændret forsørgelsesydelse eller andre former for tilskud.
- Udvikle samarbejdet mellem Socialforvaltningen og kommunens UU (ungdommens uddannelsesvejledning)

Et vigtigt spørgsmål er, hvad Socialforvaltningen yderligere kan gøre i den overgangsfase, hvor den unge - umærkeligt – glider ud i synlig hjemløshed. Socialforvaltningens reviderede Børne- og Ungestrategi har imidlertid fokus på problematikken omkring overgange. Det gælder arbejde med koordinering mellem forvaltninger (triangelprojektet), mentorordninger og øget brug af efterværn.

- Forebyggelse af hjemløshed blandt unge bør ske ved at prioritere de af Børne- og Ungestrategiens aktiviteter, der særligt retter sig mod overgangen fra børne- til voksenområdet herunder aktiviteterne: "Udvikle tilbud til unge med fokus på overgang til voksenlivet" og "øget brug af efterværns-kontaktperson".

Et yderligere fokus ift. de unge er, at fagfolkene på området fortæller, at de står lidt famlende overfor ungegruppen: Hvem er de? Hvad er deres præferencer? Hvordan skal man arbejde pædagogisk med dem?

- Det kunne give anledning til at undersøge: Hvem er de unge hjemløse? Hvad er deres historie og bevæggrunde? Altså at blive klogere på gruppen – herunder hvilke forhold, der ligger til grund for den relativt høje frekvens af 1. eller 2. generations flygtning / indvandrere. Er der kulturelle forhold på spil eller er det almene forhold som fx økonomi? Se opfølgning på forslaget under spor 5: Viden og faglighed. Undersøgelsen bør ske i tæt samarbejde mellem børne- og voksenområdet i forvaltningen.

Visionen er,

- *at unge i en hjemløsesituation aldrig mistes i overgangen fra ungeforanstaltninger til voksenforanstaltninger*
- *at unge altid har et alternativ til herberget*

Spor 3: Herberger som kvalitetstilbud

Uanset hvor meget Socialforvaltningen forebygger, arbejder opsøgende på gaden og hjælper i egen bolig, vil der altid være brug for herberger. Herberger og andre botilbud vil fortsat være den centrale akse, hvorom hjemløsearbejdet drejer. Med afsæt i møder og seminar har forvaltningen identificeret centrale udviklingsområder, hvis herbergerne fortsat skal udvikle sig fra opbevaring til kvalificeret hjælp.

Natcaféerne

På seminaret blev udviklingen på herbergerne beskrevet. Selvom den fysiske standard på herbergerne er svingende, er vilkårene grundlæggende forbedret gennem årene. Man er gået fra at sove i sovesale til værelser for flere personer til nu at have enkeltværelser. Men sideløbende med er der udviklet natcaféer til at opsamle den restgruppe, der ikke lader sig indskrive på herberget. Det er de allermest udsatte, der ikke ønsker at blive registreret, eller som ikke kan eller vil betale opholdsbetalingen. Natcaféerne bliver det ringeste tilbud til dem, som har mest brug for hjælp. Natcaféerne er uden sammenligning det af herbergernes tilbud, der har den laveste standard. En standard der må hæves.

- Natcafétilbuddet skal akkrediteres, så der kommer ordentlige standarder for også denne del af hjemløseområdet. Akkrediteringen skal ske som selvstændigt, målrettet led i den generelle akkreditering af herbergsområdet.

Kvalitet i udredning og behandling

Det er blevet sagt igen og igen til møder og på seminar: De hjemløse er forskellige og skal behandles derefter. Som det fremgår af fagfolks erfaringer og statistikker på området (jævnfør bilag 2), er de hjemløse endog meget forskellige. Næsten halvdelen har psykiske lidelser, to ud af tre har misbrugsproblemer og langt, langt de fleste er uden for arbejdsmarkedet. Der er et misforhold mellem problemtyngden, og de ressourcer og kompetencer, der er på herbergsområdet. Der er brug for en opgradering og øget professionalisering af herbergsområdet, hvis intentionerne om at behandle de hjemløse efter behov, skal opfyldes. Herbergerne yder i forvejen den afgørende pædagogiske støtte (og for nogle herbergs

vedkommende også sygepleje), der er forudsætningen for at den hjemløse får overskud og motivation til at forholde sig til sin situation. Men støtten skal have en professionel overbygning, så der *på herberget* er adgang til kompetencer, der modsvarer de hjemløses problemer. Det vil sige, at der som minimum på de store københavnske herberger skal være adgang til kompetencer i forhold til:

- Psykiatri
- Psykologer
- Sygepleje
- Misbrugsbehandling
- Somatisk behandling
- Gældsrådgivning
- Arbejdsmarked (kontanthjælp)
- Social beskæftigelse
- Enkeltydelser.

Mange har imidlertid gjort det klart, at man skal undgå at opbygge et parallelt system, fordi det ender med at blive et ringere system, end det andre borgere har adgang til. Samtidig er det klart, at mange hjemløse ikke har ressourcer og overblik til at opsøge det etablerede hjælpesystem. Måden at løse det på kan være fremskudt behandling. Herbergerne har været entydigt positive omkring fremskudte indsatser. Det gælder erfaringen med sagsbehandlere fra BIF-SOF samarbejdet, det gælder psykiatriske konsulenter, det gælder Hjemløshedens sagsbehandlere. Erfaringerne er entydigt gode, men de fremskudte ydelser er for sporadiske, små og dækker ikke hele spektret af de hjemløses problemer. Der er her brug for at udvikle en ny faglighed for fremskudte indsatser: Hvordan kan man hjælpe den hjemløse, der har et problem, men som er i en kaotisk livssituation og ikke er motiveret for hurtige forandringer i forhold til fx medicinering og misbrugsbehandling. Spørgsmålet der skal besvares er også: Hvordan organisere det, så det reelt kommer den hjemløse til gode og ikke blot er endnu en mødetid, den hjemløse skal forsøge at overholde. Hvis en kvalitativ, dækkende indsats skal er der brug for at have ressourcer til – og standarder for – en ordentlig dækning. Ligesom der er behov for at holde dokumentationskrav til et minimum.

- Organisering og prioritering af fremskudte indsatser af *eksisterende ydelser*. Det gælder netop vedtaget projekt fra Region H. om psykiatrisk kompetence til hjemløse. Det gælder Hjemløseenheden og misbrugsbehandlingen. Endvidere bør Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen inddrages.
- Udvikle kvaliteten på herbergerne ved at ansætte *nye kompetencer*, der kan fungere på tværs af – og fremskudt på – herbergerne. Det gælder psykologer, gældsrådgivere og medarbejdere til social beskæftigelse
- Måden at organisere og udvikle det fremskudte arbejde bør evalueres med henblik på effekt, dimensionering, brugertilfredshed og organisering. På baggrund af evalueringen udarbejdes en model og sættes økonomi på, så konsekvenser og muligheder i en implementering er tydeliggjort. Se opfølgning på forslaget under spor 5: Viden og faglighed.

En fremskudt levering af indsatserne kan forhåbentlig også give svaret på en helt stor udfordring, som både brugerorganisationer og herberger peger på igen og igen: At den hjemløse skal forholde sig til alt for mange

forskellige myndigheder, kontaktpersoner og tilbud. Hvis tilbuddene ydes fremskudt i herbergerne, må det være kontaktpersonen på herberget, der koordinerer og sikrer, at det mere overskueligt for beboeren.

Udviklingskultur på herbergerne

Møderne med herbergerne viser, at der lokalt er mange idéer til udvikling af tilbud til de hjemløse. En underskov af idéer som det imidlertid kan være svære at følge op på, når dagligdagen er travl og ressourcerne små. Den travle hverdag kan også være en barriere for at finde inspiration på andre tilbud, i andre kommuner. Tiltag som idræt, massage, wellness, inddragelse af lokalsamfund, mentorer og mange, mange flere kunne få succes flere steder, end lige netop der hvor de er udviklet.

- En central pulje på hjemløseområdet kunne øremærkes lokale udviklingsprojekter i herberger og øvrige botilbud. For at understøtte idéudviklingen og kvaliteten i de nye tiltag, skulle der hvert år afholdes et inspirationsseminar, hvor herbergerne præsenterer deres nyeste udviklingstiltag for hinanden. Herberger udenfor København bør også inviteres for at åbne op for en bredere idéudvikling.

Social beskæftigelse på herberget

I møderunder og på seminar var der mange, der talte for aktivering / uddannelse / social beskæftigelse af de hjemløse. Det gælder beskæftigelsesformer for de hjemløse, der af forskellige grunde ikke kan indgå i aktivering indenfor Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens rammer. Her bør man tage afsæt i de erfaringer, ressourcer og behov der er, så man kan tilbyde udviklingsorienterede aktiviteter, som alternativ til passivitet og misbrug. Det handler om inklusion, værdsættelse og aktiviteterens evne til at skabe fællesskaber og give et indhold, som kan fungere som en styrke i udslusning og efterværn.

Center for Udsatte Voksne og Familier har nedsat en arbejdsgruppe, der skal videreudvikle den sociale beskæftigelse til de hjemløse. Arbejdsgruppen har konstateret, at der er 33 pladser til social beskæftigelse til ca. 400 pladser på herbergerne. Arbejdsgruppen har en ambition om, at alle 400 beboere skal have relevant tilbud om social beskæftigelse. Ambitionen går på at nå den enkelte borgers kompetenceniveau, men altid at have udviklingsperspektiv, så herbergsbeboeren kommer længst muligt mod egentlig beskæftigelse eller aktivering inden for Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen.

- Udvikling af den sociale beskæftigelse, så der Center for Udsatte Voksne og Familier kan garantere, at alle beboere på herberg bliver tilbudt aktivering, beskæftigelse eller social beskæftigelse afpasset deres kompetenceniveau.

Fagfolk i møderækken pegede på den digitale verden, som et konkret område, hvor social beskæftigelse i form af et kursus for de hjemløse, giver mening. De hjemløse har brug for at udvikle sig digitalt, hvis de ikke skal marginaliseres yderligere. Inden for kort tid vil al kommunikation med det offentlige skulle ske digitalt. Allerede nu skal man helst have netbank og NEM id for at kunne få hjælp. Det er svært for de mest kaotiske hjemløse at bære og huske koder og nøglekort, og for de fleste hjemløse overhovedet at leve op til krav om IT-færdigheder og PC-adgang.

De udenlandske hjemløse

Hjemløse uden lovligt ophold befinder sig i et uværdigt ingenmandsland. Det blev påpeget på seminaret og i enkelte af møderne, at en moderne hjemløseindsats bør være tilpasset et moderne globalt verdensbillede, hvor der er hjemløse med forskellige baggrunde. Det er ikke værdigt for hverken medarbejdere eller hjemløse at borgere som henvender sig om hjælp skal sorteres i døren og eventuelt bliver fundet uegnet til hjælp.

- Socialudvalget har finansieret en rapport af Projekt Udenfor om udenlandske hjemløse. Rapporten indeholder direkte og indirekte anbefalinger af både kort- og langsigtede initiativer.

Visionen er,

- *At professionalisering og kvalitet i herbergerne matcher de hjemløses omfattende behov og komplekse problemer*

Spør 4: Differentierede særboliger

Den gode udslusning kræver en god bolig at blive udslust til. Mange har stor glæde af egen bolig, men nogen har brug for støtte og/eller fællesskab, de ikke kan få i en privat bolig. Både brugerorganisationer, fagfolk og mange på seminaret pegede på nødvendigheden af flere veje ud af herberget. Det er godt med housing first og den boligsociale anvisning, men der er brug for en bredere vifte af botilbud, som man finder det på psykiatriområdet. Der er brug for mere fællesskabsorienterede tilbud, for rummelige botilbud til aktive misbrugere, for flere skæve boliger og for botilbud til meget svage og behandlingskrævende borgere. Det er igen spørgsmålet om at matche behov med tilbud og er forudsætningen for at mindske udsættelser og dermed svingdørsklienter i herbergerne.

- Et stort og ambitiøst skridt kunne være at lægge behovet for differentierede særboliger nedover de muligheder, der ligger i kollegiet på Gammel Køge Landevej. Her kunne man forestille sig en vifte af skæve boliger, opgangsfællesskaber og mere selvstændige boliger særboliger. Boligformerne skulle være brugervenlige og afgrænsede fra hinanden for at give overskuelighed. Samtidig ville samlingen af flere boformer give mulighed for en ordentlig bemanding – også med brede kompetencer. Midler fra Socialministeriet/Boligministeriet (skæve boliger) og hjemløsestrategien (uforbrugte midler) kunne muligvis finansiere anlægget, mens der fortsat skulle findes driftsmidler.

Lovgivningsmæssigt kan udviklingen af ovenstående boformer være et problem. Det skal være varige boligløsninger, så det handler ikke om §110. §107 er også en – om end langvarig – midlertidig boform. §108 er plejeboliger, og så plejekrævende behøver man ikke at være for at have ovenstående behov. Man kan også tænke almenboligloven som en mulig vej at gå, men det er en form for institution, og det bør lovgivningen afspejle.

- Socialforvaltningen kan undersøge, om lovgrundlaget er hensigtsmæssigt, eller om der bør rettes henvendelse til Socialministeriet med henblik på en tilpasning af Serviceloven.
- *Visionen er, at hjemløseområdet udvikler differentierede boligformer, der kan rumme de udsattes forskelligheder*

Spør 5: Viden og faglighed

Hjemløseområdet har mangler i forhold til et professionelt fagligt felt. Der er ikke særlig meget forskning på området, der er ikke nogen "professorer i hjemløshed", der er ikke nogen uddannelse til feltet, og der er ikke nogen vægtige faglige sammenslutninger. Selvfølgelig er der vidende medarbejdere, ledere, aktører, mindre tidsskrifter, forstanderforening, ligesom der er publiceret noget forskning fra særligt Socialforskningsinstituttet. Men det forandrer ikke det overordnede billede: I forhold til fx psykiatriområdet og misbrugsområdet, mangler der viden. Viden om behov, løsninger, effekt, socialpolitikens betydning, erfaringer, historie. Alt sammen viden som kan kvalificere de fremadrettede strategier og løsninger, som når man fx skal i gang med at akkreditere. Der er mulighed for at handle både kommunalt og nationalt.

- En mulig strategisk aktivitet vil være at have faglige kompetencer, der kan forestå, bestille, gennemføre de undersøgelser, der er lagt op til i visionsoplægget:
  - Registerundersøgelsen af hjemløses kontakter gennem opvæksten med det offentlige københavnske hjælpesystem. Formålet er at blive bedre til at arbejde forebyggende i de tidlige kontakter.
  - Undersøgelse af erfaringer og effekt ved forskellige boligløsninger til unge - herunder ungdomskollegier. Formålet er at skabe vidensgrundlag for udvikling af flere og nye boligløsninger til unge.
  - Målgruppeanalyse af de unge hjemløse: Hvad er deres demografiske karakteristika, deres behov og ønsker, og hvilke tilbud formår at imødekomme disse.
  - Evaluering af forsøg med fremskudte indsatser. Det handler om at have en løbende evaluering af det ambitiøse forsøg med fremskudte indsatser på herberger. Formålet er at kunne kvalificere en model for kvalitativt bedre herbergstilbud.
  - De videnskabelige medarbejdere skal være forpligtet på at tage initiativer – herunder samarbejde og formidling – der sikrer implementering af viden. Fx bør resultater af ovenstående undersøgelser formidles både løbende og i målrettede seminarer. Desuden skal de videnskabelige medarbejdere samarbejde på landsplan med andre faglige kapaciteter i Servicestyrelse, kommuner og organisationer.
- Et løft af området, kunne også være etablering af en uddannelse på hjemløseområdet, som man fx kender den fra misbrugsområdet. Det vil i så fald være en opgave, der skal løses på nationalt niveau.
  - *Visionen er, løsningerne på hjemløseområdet er vidensbaserede*

Visionerne på sigt

Det københavnske hjemløseområde er billigt, når man sammenligner herbergerne med herberger andre steder i Danmark, og når man sammenligner §107 og §108 på udsatteområdet med socialpsykiatriens botilbud med samme paragraffer. Sammenligningen i bilag 3 dokumenterer, at en københavnsk herbergsplads gennemsnitligt koster 58-59 % af hvad den koster i det øvrige land. §107 og §108 tilbud koster på udsatteområdet 83 % af hvad de koster inden for socialpsykiatrien. Man vil kunne komme med rimelige indvendinger mod disse sammenligninger fx omkring tilbudene størrelse og målgruppernes tyngde. Men hvis man kunne justere for disse forskelle er det ikke engang sikkert, at forskellene vil blive mindre. De

kunne ligeså godt blive større, for de københavnske hjemløse er meget muligt endnu mere belastede end i det øvrige land, og at være hjemløse indebærer ofte, at man også har en psykiatrisk lidelse. Så konklusionen er, at hjemløseområdet i København er relativt underfinansieret.

Den langsigtede vision for hjemløseområdet er her, at der opnås en finansiering, der skaber ramme for et kvalitativt tilbud. Vejen hertil bør ikke ske ud fra et blindt mål om at tilføre yderligere midler. Værktøjerne til at hæve kvaliteten på området ligger imidlertid lige rundt om hjørnet:

- Voksenudredningsmetoden (VUM). Når borgerne på herberger og botilbud skal udredes efter den samme model som borgere i fx de socialpsykiatriske botilbud, bliver det muligt at sammenligne behov efter relativt objektive kriterier. Udredningen vil give dokumentation for den enkelte borgers behov og dermed også for finansieringsgrundlaget for de tilbud, der skal møde disse behov. Hvor dokumentationen i bilag 3 indikerer væsentlige forskelle, vil den direkte udredning af borgerne vise forskellene langt mere sikkert og en øget tilførsel af midler vil ske langt mere meningsfuldt, fordi det handler om borgere og ikke om budgetter.
- Standarder på boligområdet. Socialforvaltningen arbejder i den kommende Boligplan for at indføre standarder på varige botilbud, hvilket også vil omfatte udsatteområdets §107 og 108. Det betyder, at der ikke vil gælde to standarder alt afhængig af, om man er hjemløs/udsat eller har en psykiatrisk diagnose.
- Akkreditering. Akkrediteringen af hjemløseområdet kan være en løftestang for øget kvalitet på herbergsområdet. De i akkrediteringen medfølgende standarder vil gøre herbergsområdet mere sammenlignelige med andre områder. Dertil kommer den udviklingsorienterede opfølgning, der ligger i akkrediteringsprocessen.

Ovenstående værktøjer vil stille dokumentation og gennemsækelighed til rådighed som et relativt objektive mål for standarderne på hjemløseområdet og dermed også kunne være en løftestang for kvaliteten på området.

Aktiviteter der understøtter visionerne

Langsigtede aktiviteter

Spor:	Aktivitet
2: Unge og hjemløshed	Arbejde for en national strategi for udsatte unge mellem 15 og 25 år
2: Unge og hjemløshed	Børne- og Ungestrategiens budgetforslag i budget 2013: "Udvikle tilbud til unge med fokus på overgang til voksenlivet".
Spor 4: Differentierede særboliger	En samlet løsning på Gl. Køge Landevej, hvor overvejelserne i visionsoplægget kombineres med Boligplan og muligheder for ekstern finansiering (skæve boliger, hjemløsestrategimidler).
Spor 4: Differentierede særboliger	Gennemgang af lovgrundlaget for hjemløseområdet for at se, om det er tidssvarende i forhold til de løsninger, der er brug for, og om der er brug for at rette henvendelse til regeringen om ændringer.
Spor 5: Viden og faglighed	Uddannelse på hjemløseområdet på nationalt plan

Aktiviteter på den korte bane

Spor:	Aktivitet	Cirka økonomi
3: Herberger som kvalitetstilbud	Opprioritere eksisterende indsatser, så de kan ydes fremskudt i herberger	2 medarbejdere i BIF, 2 medarbejdere i hjemløseenheden, 2 medarbejdere i misbrugsbehandlingen. Drift og overhead. Ca. 3 mio. kr.
3: Herberger som kvalitetstilbud	Nye indsatser der kan ydes fremskudt i herberger: Gældsrådgivning, psykologhjælp, social beskæftigelse	2 gældsrådgivere, 2 psykologer, 2 sygeplejersker, 4 medarbejdere til social beskæftigelse. Drift og overhead. Ca. 7 mio. kr. årligt
3: Udviklingskultur på herbergerne	Pulje til lokal kvalitetsudvikling.	1,0 mio. kr. årligt
5: Viden og faglighed	Registerundersøgelse, analysere ungdomsboligløsninger, målgruppeanalyse af unge hjemløse, evaluere model for fremskudte ydelser, formidle og arrangere konferencer	2 videnskabelige medarbejdere med evner i formidling. Driftsøkonomi til registerundersøgelser og seminarer. Ca. 2 mio. kr. årligt